

Újlaki Hangok

Újév, új év

A Nap és a Hold (látszólagos) mozgása, valamint a ciklikusan ismétlődő klimatikus és vegetációs jelenségek megfigyelése vezetett ahhoz, hogy az emberek szakaszokra osztsák az idő végtelen folyamát. Mivel a Föld tengelyforgásának időtartama (nap), a Hold Föld körüli keringésének ideje („hónap”) és a Föld Nap körüli keringésének időtartama (év) matematikailag nem egymás többszörösei, nem kis feladatot jelentett összehangolásuk. (Ennek áldozatul is esett a 'holdciklus' vagy 'holdhónap', hiszen a mai hónap februárt kivéve hosszabb egy holdhónapnál, és tkp. csak az év – pontatlanul számolt – egytizenketted része.)

A Föld keringése szerint számított *szoláris* vagy *tropikus* év megközelítőleg 365 napos. (Valamivel hosszabb.) A mezőgazdaságból élő népeknek a vegetációs időszak volt lényeges, így történhetett meg, hogy az égíteteket megfigyelő papok a régi Rómában évről évre kihirdették március 1-jén a (mezőgazdasági) év kezdetét, de naptáruk eleinte csak decemberig tartott. A *szeptember*, *október*, *november*, *december* elnevezések a mai napig árulkodnak erről az évszámításról, hiszen jelentésük 'hetedik', 'nyolcadik', 'kilencedik', 'tizedik'. Az utólag beiktatott két hónap közül pedig a február mint „maradék”, mint utolsó hónap mindmáig rövidebb a többinél.

Kr. e. 153-tól a római konzulok (az állam élére évente választott két tisztviselő) január 1-jén léptek hivatalukba, és mivel szokás volt az évet a konzulok nevével jelölni, ettől kezdve vált gyakorlattá a január 1-jei évkezdés. A kereszténnyé váló Európa ezt a szokást a középkorban csak részben tartotta meg: Térben és időben eltérően többféle évkezdés is használatban volt. Uralkodók gyakran saját trónra lépésüktől számolták az időt okleveleikben. Elterjedt évkezdő napok voltak: március 1., március 25., nagyszombat(!), december 25. és január 1. Az utóbbi dátum szoros kapcsolatban állt karácsonnyal mint annak „oktávája”, vagyis nyolcadnapja. A nagy ünnepet szokás volt ugyanis nyolc napig ünnepelni, „nagykarácsony”-tól „kiskarácsony”-ig, január 1-jeig. Ezen a napon egyébként az Egyház a XIII. századtól egyre határozottabban Urunk körülmetélését ünnepelte *circumcisio Domini* elnevezéssel. Így amikor a XVI. századtól Európában elterjedt (de nem kizárólagossá) vált a január 1-jei évkezdés, a kalendáriumok a körülmetélés, vagyis a *csizió* napjával kezdődtek. A kezdőnap neve magának a naptárnak a jelölésére is szolgált, ezért aki kiismerte magát a sok háznál egyetlen könyvként fellelhető kalendáriumban (még olvasni is tudta!), az bizony *értette* a *csiziót*.

A XX. században VI. Pál pápa kétszeresen is kiegészítette az ünnep tartalmát. Előbb 1968-ban a laikus világ számára meghirdette január 1-jei béke világnapját, majd a következő évben jóváhagyta az 1970. január 1-jei életbe lépő új római kalendáriumot, amely szerint január 1-jén, Újév napján Máriának mint Isten anyjának az ünnepét ünnepeljük. Ezzel nem alapvetően változtatta meg az ünnep keresztény tartalmát, csupán ennek másik elemét hangsúlyozta.

Szaszovszky József

Urunk megjelenésének ünnepe

Az ünnep evangéliumában arról hallunk, hogy nem sokkal Jézus születése után napkeleti bölcsek jöttek Betlehembe, hogy hódoljanak a zsidók újszülött királya előtt (Mt 2,1-12). A leírás szerint leborultak előtte, aranyat, tömjént és mirhát adtak neki hódolatuk jeléül. Ha a Máté evangélista által leírt történetet összevetjük vízkereszi énekeinkkel vagy a házszentelés liturgikus szövegeivel, érdekes felfedezést tehetünk. Az evangélista sehol nem írja, hogy ezek a bölcsek királyok voltak, sem azt, hogy hárman voltak, és a nevüket sem említi. Az emberben, amikor ezt a szöveget olvassa, önkéntelenül felvetődhet a kérdés: a képzelet miért egészítette ki az evangéliumot, miért színezte a történetet? A mai ünnepnek görög neve **Epifánia**, ami „megjelenést” jelent megadja erre a kérdésre a választ.

A népi hagyomány ezekkel a kiegészítésekkel azt akarta bemutatni (amit már Máté evangélista is kifejezni kívánt), hogy Jézus nemcsak a választott nép számára született meg, hanem az **egész világ számára** emberré lett. Jézus az egész világ üdvözítője. A hármasszám és a három név az akkor ismert három földrészt: Ázsiát, Európát és Afrikát jelzi. A királyok említése pedig azt sejteti, hogy ezeknek a földrészeknek a vezetői népük nevében hódolnak Jézus előtt. Röviden, az egész világ üdvözli a Megváltó születését.

Ezt a gondolatot fejezik ki Nagy Szent Leó pápa szavai, amikor ezt írja „A három bölcse személyében az összes nemzet imádja a mindenség Alkotóját. Legyen ismert az Isten nemcsak Júdeában, hanem az egész földön”. De ez gondolat nemcsak a teológiában jelenik meg, hanem a képzőművészetben, különösen a festészetben. A festők a három király mellé mindig odafestették a kor embereit, korabeli ruhákban. Ezekről a ruhákról is meg lehet állapítani, hogy mikor élt a festő. A művészek részéről ez nemcsak divatos szokás volt. Ezzel jelezni akarták, hogy Jézus jászolyánál nemcsak bibliai népek vannak jelen, hanem **minden egyes ember**. Jézus mindenki számára üdvösséget hozott. Ha az evangéliumot még egy kicsit mélyebben nézzük, egy másik üzenetet is felfedezhetünk. Ez pedig az, hogy Jézus jászolyánál ezek az emberek egymásra találtak, békességben voltak.

Hogyan lehet ezeket a nagyon szép gondolatokat, képeket a mi életünkre alkalmazni? Egy olyan világban élünk, amelyben az emberek vágyódnak az egység és a béke után, de sajnos nagyon sokszor ezt nem tudják megvalósítani. A földrészeket, a népeket, a családokat, sőt az emberi szíveket is *megosztja a bűn*: a hatalomvágy, a gőg, az előítélet és a féltékenység. A mai ünnepnek, Urunk megjelenése ünnepének, azért van olyan fontos mondanivalója számunkra, mert jelzi, ha Jézus jászolyához megyünk, ott megtalálhatjuk a belső békét, és ott közösséget találhatunk a másik emberrel. Más szavakkal, szélesebb körben fogalmazva: ha az emberek képesek arra, hogy a szívükben levő „belső csillag”, vagyis a **lelkiismeretük szavát** követik, akkor esélyük van arra, hogy Istennel és egymással békességben éljenek.

Ferenc atya

Évvégi hálaadás 2008

Ősi tapasztalat, hogy a vallásos ember egy időszak vagy nagyobb munka lezárását követően hálát ad Teremtőjének. A hálaadás általában együtt jár a lezárt időre vagy munkára való visszatekintéssel, ugyanakkor magában foglalja a jövővel való szembenézést is. Ennek az ősi tapasztalatnak felel meg egy plébánia évvégi hálaadása. A közösség tagjai hálát adnak azért, hogy egy éven keresztül megtapasztalhatták a Gondviselő szeretetét, amely elsősorban a liturgikus áldozatban, az igehirdetésben és a közösségi életben valósult meg. Az igazi hálának forrása soha sem az elért siker, hanem az Úr közelségének a megélése. Ez mutatkozott meg Jézus életében is, amikor a hetvenkét tanítvány visszatért missziós küldetéséből (Lk 10,17-20). A hálaadást ezért mi is a lelki, kegyelmi élet bemutatásával kezdjük.

Kegyelmi élet

A kegyelmi élet elsősorban a szentségek vételében és az azokra való felkészülésben mutatkozik meg. A statisztikai adatok szerint ezen a területen vannak örvendetes jelenségek. Ilyenek például:

- A születések számának csökkenése ellenére a keresztelések száma növekedett (58)
- Az iskolai hittanra járók száma látványosan nőtt (95)
- Továbbra is magas a szentáldozáshoz járulók száma (27.500)
- Lehetőség van arra, hogy a templomban napi két szentmisét tartsunk. Az évben bemutatott szentmise áldozatok száma magas volt (656)
- Vannak azonban olyan statisztikai adatok, amelyek lelkiismeretvizsgálatra indítanak minket. Ilyenek például:
 - Nagyon kevesen voltak elsőáldozók (11) és bérmálkozók (1)
 - Kevesen kötöttek házasságot (9)
 - Az elhunytak (73) jelentős része (43) nem részesül a betegek szentségében, bár az arány lényegesen jobb a tavalyinál.

Szolgáló szeretet

A plébánia közösségi életének egyik legfontosabb megnyilvánulási formája a **szolgáló szeretet gyakorlása**. Ez megvalósulhat az őszinte beszélgetésekben, egymás terheinek viselésében. Ennek a szeretetnek az intézményesült formája a karitás. Plébániánk területén két karitász szervezet tevékenykedik.

- Az egyik a Sarlós Boldogasszony Plébániai Karitás, amely elsősorban a plébánia területén élő idős és szegény emberek megsegítésén fáradozik. Legfőbb anyagi forrása a Szent Antal persely egy része, továbbá a jótékonyági est és az egyházmegyei támogatás. A szervezet havonta 8 embernek nyújt állandó segílyt. Ez a támogatás ebben az évben 313.713 Ft volt. A jótékonyági esten 90.200 forint gyűlt össze, ami anyagi alapját jelentette annak a 70 cso-

magnak, amellyel karácsonykor az időseket megajándékoztuk.

- Plébániák területén tevékenykedik az Újlak Karitas Alapítvány is. Ez a szervezet nagyon szerteágazó, a plébánia területén túlnyúló, karizmatikus munkát végez: hetente egyszer 50-60 hajléktalannak biztosít főtt ételt. Egészségügyi ellátást végez. Gyógyszert oszt. Önkéntesek segítségével esténként kenyeret és péksüteményt szállít a Batthyány téri hajléktalanoknak. A rászorulóknak számára háztartási felszerelést ad. A szervezet több anyagi forrással rendelkezik. Ezek közül a legfontosabbak a hívek pénzadománya, mely ebben az évben 552.856 Ft, az SZJA 1%-a 209.456 Ft, és a különbözőpályázati források.

Plébániai és templomi munkák

Ebben az évben a plébánia területén két nagy felújítási munkát végeztek. A plébánia előterének, folyósójának, nyílászáró szerkezeteinek és kiszolgáló helyiségeinek felújítása az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye 10 millió forintos segítségével történt. Hálát adunk főpástorunknak, Erdő Péter bíboros úrnak a nagylelkű támogatásért. A másik nagy építkezési munka a templom sekrestyéjében, a kápolnában és az előtérben történt. A festés mellett új, korszerű fűtést vezettek be, továbbá vizes-blokkot és virágkötő helyiséget alakítottak ki. A felújítási munkákat 4,5 millió forinttal a II. Kerületi Önkormányzat, 1 millió forinttal a III. Kerületi Önkormányzat támogatta. Ezekért a támogatásokért is hálát adunk. Ezeket az összegeket egészítette ki a hívek második vasárnapi perselyadománya, amelyből 299.000 Ft-ot fordítottunk erre a célra.

Anyagi források

Egy plébánia jó működéséhez pénzügyi háttérre van szükség. Az újlaki hívek nagylelkű támogatása miatt plébániánknak nincsenek komoly anyagi nehézségei. Az egyházi adó összege 2.384.300 Ft volt. A perselyadományok növekedtek (4.822.616 Ft), a szegények megsegítésére felhasználható Szent Antal persely összege (450.410 Ft) szintén gyarapodott az előző évhez képest. Nehézséget jelent azonban az, hogy a személyi jövedelemadó (SZJA) 1%-ának felajánlása (798.869 Ft), és az alapítványi befizetés (2.334.200 Ft) csökkent a tavalyihoz viszonyítva. Ahogyan azt korábban is már jeleztük, az SZJA 1%-ának befizetése azért nagyon fontos, mert az állami szervek gyakran ezt az 1%-ot veszik alapul az egyéb, különböző támogatások mértékének megállapításakor.

Összességében elmondhatjuk, hogy lelki, szellemi és anyagi szempontból is gazdag évet zárunk. Hálát adunk ezért Istennek, minden kegyelem forrásának és azoknak, akik lelkipásterként, munkatársként vagy hívőként Isten földi országának ügyét segítették, támogatták.

Ferenc atya

A „Világosság olvasójának” első titka:

Aki a Jordán vizében megkeresztelkedett

„Megkeresztelkedése után Jézus azonnal feljött a vízből, mire megnyílt neki az ég, és látta, hogy Isten lelke galamb képében leereszkedik és rászáll. Akkor a mennyből ez a szózat hangzott:” „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3, 16-17)

A víz az élet jele, jelképe – és méltán az, hiszen elengedhetetlen eleme, közege, hordozója annak. Paradox módon ugyanaz a víz ez, amelyben ha el/ alá/merül valaki, az éltető oxigéntől zárja el őt és ezért: halálos veszedelem! Az alámerülés, mint a keresztelezés formája éppen ezt szimbolizálja: a víz alá merülve nemcsak megtisztulunk, de mintegy meg is halunk a bűnnek. Sietve, azonnal kell a felszínre jönnünk, ahol az éltető oxigén vár. Jézus éltető eleme: az Atya szeretete, és éppen ennek a szeretetnek a kifejeződése történik meg, amikor Jézus kiemelkedik a Jordán vizéből. Jézusnak azonban nem volt bűne, ő tehát nem azért kellett, hogy alámerüljön, hogy megtisztuljon – sokkal inkább azért, hogy a velünk vállalt teljes sorsközösségében ezt is megtegye. Mi magunk gyakorta késedelmes szívűek vagyunk. Késedelmesek abban, hogy alámerülésre, megtisztulásra szánjuk el magunkat – de abban is, hogy az alámerülés után azonnal és teljes bizalommal feljövünk.

Fulladozunk, persze, az Isten-szeretet egyedül éltető oxigénje nélkül, de mégsem igyekszünk az Ő világába/levegőjébe emelkedni. Ráadásul azzal, hogy valójában már – többnyire gyermekkorunk óta! – meg vagyunk keresztelve, nem is egykönnyen tudjuk magunkat víz alatt tartani, hiszen emel bennünket a keresztségben megkapott megtisztulás „felhajtó ereje”, megszentelő kegyelme. Csakis a magunkra aggatott bűneink súlya tarthat bennünket a „víz alatt” – már annyiban, amennyiben nem hagyjuk, hogy lemosódjanak, gyorsan leoldódjanak rólunk (mondjuk... a szentgyónás Jordánjában).

Jézus példát ad abban, hogy gyorsan, azonnal kiemelkedik a vízből – és abban is, hogy az Atya nekünk is ugyanolyan szeretettel szól, noha mi „csak” fogadott fiai, gyer-

mekei vagyunk. Jézus megkeresztelkedése a Jordánban a nyilvános működésének a kezdetét is jelzi. Az atyai szózat mintegy előre jelzi, tudja, hogy ez a küldetés sikerrel jár: Jézus az a szeretett fiú, akiben kedve telik. Mielőtt még nagyon elkezdenénk irigykedni Jézusra, mint eleve szeretett fiúra, érdemes két dolgot megfontolnunk. Az egyik: Jézus engedelmissége az Atya akarátának – mindhaláláig, mégpedig a kereszthaláláig – bizony benne van ebben a kijelentésben. A másik: amióta Jézus haláláig tartó engedelmségében és feltámadásával megváltott mindannyiunkat, reánk is vonatkozik (bár teljesen érdemtelenül), bizonyos mértékben ez az atyai kijelentés. Olyan mértékben, amilyen mértékben hasonulni tudunk Krisztushoz – engedelmségben; az előttünk álló küldetés teljesítésében, de legalábbis az Atya irgalmára való teljes ráhagyatkozásban.

A Szentlélek jelenléte az Atya és a Fiú viszonylatában biztosan nem számít kivételes dolognak – de a látható, földi körülmények közötti, mintegy fizikai jelenléte: igen. Jelzi, hogy valóban olyan fontos esemény történt itt, amely a *megtestesült* Istent, azaz a Fiú *testi* mivoltát is érinti. Jézus Krisztus testben élő emberként keresztelkedik meg a Jordánban; megint egyszer tanúsítja azt, amit megtestesülése első pillanatától megrendülten szemlélhetünk: az emberi test, illetve a lélekből és testből álló teremtmény: az emberi létezés elfogadását és ezzel annak felemelését. Amikor a Hiszekegyben megvalljuk a test feltámadásába vetett hitünket, akkor talán nem is gondolunk arra, hogy a keresztségben részesült testünk az, amely fel fog támadni – ugyanúgy, mint az ebben is előttünk járó Krisztus teste!

Fejérdy Tamás

A képviselőtestület decemberi üléséről

A bevezető ima után Ferenc atya köszöntötte az egybeülteket, hangsúlyozva, hogy karácsony előtt a képviselőtestület - mint a plébánia kis családja - jó, ha együtt készül az ünnepre.

A közelmúlt eseményeiről:

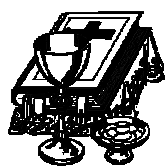
- Jelenits atya triduumos beszédeiről Takács György elkészítette a CD-ket, melyek sokszorosítását Balthazar Zsolt vállalta. A CD megvásárolható a sekrestyében.
- A plébánia felújítási munkálatai befejeződtek. Az elmúlt hetekben készült el a Bécsi úti kapu, az előtér és a káplánlakás
- A sekrestye és a kápolna-könyvtár felújítása a napokban befejeződik (a gyűlés végén megnéztük a majdnem-kész átalakításokat)

- A Margitszigeti Nagyszállóban nemzetközi zsidó-keresztény konferencia befejeződött, melyen több bíboros, érsek, püspök vett részt. A főpapok a kápolnában miséztek a konferencia tartama alatt.

Karácsonyi előkészületek megbeszélése:

- a plébániai karitás javára a jótékonyági esten 90.200 forint gyűlt össze, melyet az Újlak Karitász Alapítvány kiegészített 50 ezer forinttal, így lehetőségünk lesz 70 megajándékozottnak 2000 Ft értékben karácsonyi csomag összeállítására.
- Molnár Kálmán nagyobb mennyiségű tisztítószer és margarin szétosztását ajánlotta fel.
- Az ajándékok elkészítését és házhoz szállítását az előző évek gyakorlatának megfelelően a következő napokban bonyolítjuk ifjúsági csoportok közreműködésével.

folytatás a 4. oldalon

Miserend:

Újlaki plébániatemplom:
hétköznapokon: 6³⁰ és 18⁰⁰
vasárnap: 9⁰⁰, 10³⁰, 18⁰⁰

Szent Mihály kápolna: vasárnap 11⁰⁰

Gyóntatás: szentmisék előtt, csütörtök este 3/4-1/2 8-ig, vasárnapi és ünnepi misék alatt.

Szentségimádás: minden csütörtökön és minden hónap első szombatján az esti szentmisek után.

Zsolozsma: péntek 7⁰⁰; vasárnap 17³⁰

Gyermekeinkért ajánljuk fel minden hónap 21-én (a 9-es vagy) az esti 6 órás misét.

Imaest: minden hónap harmadik hétfőjén az esti szentmise után, kb. 18³⁰-kor.

Egyházközségünk rendszeres programjai:

Iroda (Bécsi út 32. ☎: 335-3573): hétfőn és pénteken 10⁰⁰ – 12⁰⁰, kedden, szerdán és csütörtökön 16⁰⁰ – 18⁰⁰.

Karitás: (Bécsi út 18.): hétfő 17⁰⁰ – 19⁰⁰ **Könyvtár:** vasárnap 9⁰⁰ – 10³⁰ között.

Nyugdíjas klub: minden kedden 10⁰⁰ órakor a Szent Erzsébet teremben.

Teadélelőtt: a hónap második vasárnapján a 9⁰⁰ mise után, a Szent Erzsébet hittanteremben.

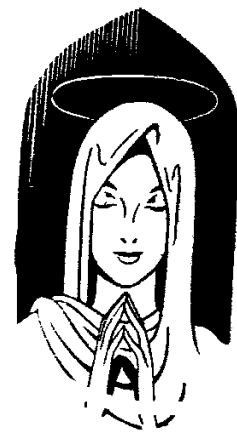
Kóruspróbák: kedden és csütörtökön 19⁰⁰–21⁰⁰ a Szent István hittanteremben. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

- 1. Cs. Újév, Szűz Mária, Isten Anyja
- 4. V. Vízkereszt, Urunk megjelenése
- 6. K. Gáspár, Menyhért, Boldizsár
- 11. V. Urunk megkeresztelkedése
- 18. V. Árpád-házi Szent Margit

Dél előtt 11 órakor ünnepi szentmisét celebrál Dr. Erdő Péter bíboros úr a Margitszigeten a romoknál felállított szabadtéri oltárnál.

- 22. Cs. Boldog Batthyány Strattmann László
- 24. Szo. Szalézi Szent Ferenc
- 25. V. Szent Pál megtérése
- 28. Sze. Aquinói Szent Tamás
- 31. P. Bosco Szent János

folytatás a 3. oldalról

- Az Ürömi úti általános iskola karácsonyi ünnepségének megtartására templomunk helyet adott. Óriási missziós lehetőség nyílik ez alkalommal.
- A templomi fenyőfák előkészítését és felállítását ifjúságunk vállalta az elmúlt évekhez hasonlóan.

Mester János atya és a jubiláló házaspárok ünneplése

- Mester János atya 80. születésnapja alkalmából fényképét Újlak régi plébánosainak festményei között tervezzük elhelyezni december 28-án, Spányi András atya fényképével kiegészítve a sort.
- Születésnap album készítését tervezzük János atya fényképeiből, mellyel megajándékozunk volt plébánosunkat. Megajándékozására gyűjtődobozt helyezünk el a sekrestyében.

Hosszabb távú feladatok:

- a liturgikus tér megújítására a II. kerületi önkormányzat pályázatából,
 - a plébánia külső felújítására a Főegyházmegyétől remélünk anyagi forrást.
- Fiatalok kéri, hogy a Szent Margit hittantermet átalakíthassák klubteremmé. Minthogy párhuzamos hittanórák napjainkban kevésbé vannak a plébánián, a képviselőtestület megadja ezt a lehetőséget.

Végezetül a képviselőtestület megtekintette a felújított helyiségeket, majd agapé zárta a decemberi ülést.

T. M.

Adó

Akik személyi jövedelemadójuk 1-1%-áról rendelkezhetnek, azoknak szíves figyelmébe ajánljuk egyfelől a Katolikus Egyházat, adószáma: 0011, másfelől az Újlaki Sarlós Boldogasszony alapítványt, adószáma: 18083440-1-41.

Hírek

A Főegyházmegye tájékoztatása szerint 2009. január 1-től megváltoznak a stóladíjak. Az alábbi táblázatban a megváltozott díjakat közöljük:

I. Szentmisék

Csendes mise: 1.200 Ft
Orgonás mise: 2.700 Ft

II. Esküvő

Orgonás esketés: 25.000 Ft

III. Temetés

Temetés: 22.500 Ft
Sírkő megáldás: 5.000 Ft

Családi események

A keresztség szentségében részesült:

december 7-én Kuncsik Jázmin Franciska, 21-én Nagy Carolina

Halottaink:

- Faix Ágnes (42)
- Dr. Horváth István (72)
- Czigány Györgyné (67)
- Sztrik János (40)
- Bánfalvi Rudolfné (64).

Újlaki Hangok az Újlaki Katolikus Plébánia lapja, megjelenik havonta. **Kiadja:** Újlaki Sarlós Boldogasszony Plébánia, 1023 Budapest, Bécsi út 32. **Felélős szerkesztő:** Dr. Beran Ferenc plébános, cikkeket-híreket az ujlakiplebanos@gmail.com címre, vagy a Felhévízi úti postaládába várjuk, **lapzártá:** január 20.